

Indenfor den snart temmelig omfattende Litteratur, som Grønlands-Striden mellem Danmark og Norge har fremkaldt, indtager Prof. Knud Berlins nyeste Skrift: *Danmarks Ret til Grønland* (Kbh. 1932) en Særstilling, fordi det ud over Polemik og retslige Udredninger giver en mere dybtgaaende Fremstilling af det fjærne Lands omskiftelsesrige Historie, Forhold, Førfatteren allerede tidligere har tangeret i sit Værk om »Det norske og danske Rigsraads Stilling til Island«.

Den rent aktuelle Retstvist falder naturligvis udenfor Rammen af en Anmeldelse i Historisk Tidsskrift, og enhver, der blot kender Kr. Erslevs Redegørelse for »Augustenborgernes Arvekrav«, vil vide, hvor vanskeligt det er at lave Statsret for svundne Aarhundreder; Professor Berlin ser det ogsaa selv, som hans Bemærkning S. 95 om Datidens mangelfulde Begreber viser. Men det er virkelig lykkedes ham paa overbevisende Maade at faa frem, hvorledes »Grønland« allerede i Middelalderen er Strækningerne helt op »under Nordstjernen«, hvor lidt Norge i Virkeligheden har med Landet at gøre under »den første Kolonisation«, og hvor hurtigt »den anden« bliver et rent dansk Foretagende.

Ved Behandlingen af Begivenhederne i 1813—14 kunde Professor Arups skarpsindige Undersøgelse fra 1924 have været udnyttet mere.

E. M.

Allerede for en Snes Aar siden rejste Religionshistorikeren Dr. Aage Schmidt Spørgsmaalet om en arkæologisk Undersøgelse af det gamle Sjiilo's Ruiner. Det nærmeste Resultat af Dr. Aage Schmidt's ihærdige Virken blev Dannelsen af en Komité, som arbejdede paa at faa denne Opgave lagt i danske Hænder og at sikre den nødvendige økonomiske Basis for dette Foretagende. Da dette var sket, skulde efter den oprindelige Plan Undersøgelsen af Tell Seilún, der rummede Levningerne af den gamle Stad, begynde i 1915, men for dette — som for saa mange andre videnskabelige Arbejder — traadte Verdenskrigen hindrende i Vejen, og først 1926, efter nogle Prøvegravninger i Aarene umiddelbart efter Krigen, kunde der for Alvor tages fat paa den Opgave, der saa længe havde været under Forberedelse.

I to Kampagner, i 1926 og 1929, har en dansk Expedition arbejdet med Udgravningerne af Sjiilo's Ruiner; begge Gange har den videnskabelige Ledelse af Undersøgelsen været lagt i Hænderne paa Inspektør ved Nationalmuseet Hans Kjær og Dr. phil. Aage Schmidt. Om Udgravningernes Resultater og deres Udbytte har Hans Kjær allerede, som Udgravningskoncessionen krævede

det, aflagt foreløbige Rapporter og redegjort derfor i *Quarterly Statement of the Palestine Exploration Society* for 1927 og 1931 og desuden meddelt en større samlet Oversigt i *Journal of the Palestine Exploration Society* 1930 S. 87—174. Til disse Beretninger har Hans Kjær føjet endnu én i sin nylig udsendte Bog *I det hellige Land; de danske Udgravninger i Shilo, Elis og Samuels By* (Kbh. 1931) — en paa sine Steder sammentrængt Bearbejdelse af de tidligere Beretninger. For Fagmanden, der har gennemarbejdet disse, vil denne Bog næppe bringe meget nyt, men den vil sikkert — og med fuld Føje — kunne gøre Regning paa en langt videre Læsekres end Artiklerne i de nævnte Fagtidsskrifter, der vel ikke opsøges af andre end det Faatal af Arkæologer, som arbejder med Orientens gamle Kulturer, saa meget mere som Forf. her giver en Redegørelse, der med godt Udbytte kan læses udenfor denne snævre Kres.

Begge de to Udgravninger, men dog navnlig den sidste, har paa talrige Punkter øget vor Viden om Sjiilo's Historie og lagt meget arkæologisk Materiale til den litterære Tradition, der jo lider af mange og store Huller. Gennem Hans Kjærs Skildring følger vi Sjiilo's Skæbne i halvtredje Aartusind, fra den ældgamle Stad, der c. 1050 f. Chr. lagdes i Aske af Filistrene, over det hellenistiske Sjiilo, som i kristen Tid takket være Stadens fordums Helighed opnaaede en vis Blomstring, gennem den arabiske Tid frem til Sjiilo c. 1300 for sidste Gang blev lagt øde.

Fremtidige Udgravninger vil sikkert give os Midler til at tegne Billedet med klarere Linjer, end det har været muligt i denne foreløbige Beretning. Der er allerede vundet godt frem, og det maa derfor haabes, at det vil lykkes at føre Udgravningerne videre frem og bringe de danske Arkæologers Arbejde i Sjiilo's Ruiner til en gunstig Afslutning. *Otto Koefoed-Petersen.*

Man kan vel næppe vente, at der i udenlandske Arkiver og Biblioteker vil gøres meget store og vigtige Fund til Belysning af Danmarks ældre Historie, men mellem Aar og Dag fremdrages dog et og andet, der, hvor ubetydeligt det i sig selv kan være, dog fortjener at noteres, for at det kan komme til Nytte i rette Sammenhæng.

Nylig har Gerhard Laehr fra to Parisermanuskripter, Fragmenter af Brevbøger fra Klostret St. Victor fra det 13. Aarh., fremdraget Breve, der angaar Ærkebiskop Eskil, navnlig hans Depositum i St. Victor (jfr. Curt Weibull: Saxe 241). Vi bemærker særligt Eskils Brev til Abbed Ernis, der svigtede hans Tillid.